

ज्ञानयज्ञ

Suresh Dada Scheme for
Educational & Entrepreneurial Development
सुरेशदादा शैक्षणिक व उद्योजक विकास योजना

आमचे ध्येय:

गुणवंत विद्यार्थ्यांमध्ये व्यावसायिक व उद्योजकीय कौशल्ये विकसित करून
त्यांना जागतिक स्तरावर सक्षम बनविणे.

सन २०१४
एसडी-सीड शिष्यवृत्ती
नूतनीकरणाची घोषणा
शेवटच्या पानावर

“आम्ही करीअर घडवितो...
उज्वल भविष्यासाठी”

“तुम्हाला जीवनात यशस्वी व्हायचे असेल तर तुम्ही ‘स्वतःवर विश्वास ठेवा’....”

राल्फ वाल्डो इमर्सन यांचे एक वाक्य अनेकांनी अनेकदा उद्धृत केले आहे.

“स्वतःवर विश्वास ठेवा. स्वतःला निराधार व परावलंबी समजू नका. स्वतःवर अवलंबून रहाण्याची सवय लावून घ्या. कधीकधी माणूस परिस्थितीच्या अशा काही कोंडीत सापडतो की सुटकेचा काही मार्गच नाही असे त्याला वाटते. पण त्याने खंबीरपणे स्वतःवर विश्वास ठेवला तर त्या कोंडीतून स्वतःची सुटका करून घेण्याचा कुठला ना कुठला तरी मार्ग त्याला मिळू शकतो.”

ब—याचदा आपला स्वतःवरच विश्वास नसतो. आपणच स्वतःचा स्विकार करत नाही. इतरांनी आपला स्विकार करणं न करणं माझ्या हातात नाही, पण निदान स्वतःच स्वतःचा स्विकार करणं ही गोष्ट तर नक्कीच माझ्याच हातात आहे. म्हणून प्रथम आपण स्वतःचा स्विकार ‘जसा आहे तसा’ करावा.

आपल्यामध्ये काही क्षमता अविकसित राहिलेल्या असतात. पण एखादा गुण कमी आहे म्हणून मी सगळ्याच बाबतीत कमी आहे, नगण्य आहे असे मापन करतो तेव्हा न्युनगंड तयार होतो. एका कमी प्रमाणातील गुणावरून संपूर्णत्वाचे मापन करणं योग्य नाही.

आपण निर्धाराने अभ्यास सुरू केला पाहिजे. सराव, उजळणी यावर भर दिला पाहिजे. त्यामुळे हळूहळू स्वतःची उंची वाढत असल्याचे आपल्याला जाणवेल. हे आत्मविश्वास वाढत असल्याचे लक्षण आहे. आता आपल्याला इतरांकडून कौतुकाचे व प्रशंसेचे शब्द ऐकू येतील. ज्याने आपल्याला प्रेरणा मिळते व आपण अधिकाधिक अभ्यासास लागतो.

काही वेळा आपल्याला एखादा विषय अथवा त्या विषयातील काही घटक अवघड वाटतात. म्हणून त्याचा अभ्यास करणे आपण टाळतो. त्या विषयाचीच आपल्याला भिती वाटू लागते. मनावर ताण निर्माण होतो.

एरवीही आपणाला ‘अभ्यास’ करण्याचा कंटाळाच येतो. फावल्या वेळेत मित्रांबरोबर फिरायला जाणे, चकाट्या पिटणे, सिनेमा—टीव्ही पहाणे या बाबींना आपण प्राधान्य देतो. आपण अभ्यास टाळण्याचाच प्रयत्न करतो. यातून सुटण्याचा मार्ग काय?

त्यासाठी कंटाळवाणे काम निर्धाराने प्रथम करणे आवश्यक आहे. ‘फक्त पंधरा मिनीट’ अभ्यास करू, असे ठरवून अभ्यासाला बसूया. पुढे हा अभ्यास अर्धा—पाऊण—एक तास सहजच चालल्याचे आपल्याला दिसेल. त्यातून स्वतःविषयी एक चांगली भावना निर्माण होते. आपण अधिकाधिक वेळ अभ्यास करू लागतो व अभ्यासाची सवयच लागते.

अभ्यासाच्या सवयीतून स्वतःच्या क्षमता, विषय, घटक, गुण यांचाही विकास होतो. स्वतःच्या निसर्गदत्त उच्च क्षमता आपणाला उंचीवर नेता येतात. हळूहळू आपण

सामान्यातून असामान्यत्वाकडे जात असल्याचे आपल्याला जाणवेल. कठीण विषय वा घटकाचे प्रथम स्थूलवाचन करावे, नंतर सूक्ष्मवाचन करावे. आकलन झालेल्या भागातील महत्त्वाच्या मुद्द्यांचे टीपण करावे. आज वाचलेल्या वा अभ्यासलेला भाग दोन—तीन दिवसांनी पुन्हा वाचावा. असे दोन—तीन वेळा उजळणी केल्यास तो भाग पक्का लक्षात रहातो. मग पुढच्या घटकाकडे वळावे. टीपण काढल्याचा फायदा परीक्षेच्या वेळी धावत्या उजळणीसाठी होतो. एखादा विषय समजून—उमजून वाचल्यानंतर त्याचे लेखन केल्यास तो पक्का स्मरणात रहातो. लेखनाने नेटकेपणा व नेमकेपणा येतो.

अभ्यासाच्या सवयीमुळे आपण प्रत्येक उपलब्ध मिनीटाचा अभ्यासासाठी वापर करू लागतो. त्याचा परिणाम परीक्षेच्या निकालात दिसतो. आपण आई, वडील, नातेवाईक, मित्रपरिवार या सर्वांच्या कौतुकास पात्र ठरतो. आपल्याला स्वतःचा अभिमान वाटतो. त्यामुळे आपल्याला अधिक अभ्यास करण्यास उत्तेजना मिळते.

काही वेळा असेही होते की भरपूर अभ्यास केलेला असूनही आपल्याला कमी गुण मिळतात. त्यामुळे ‘लोक काय म्हणतील?’ या विचाराने आपण प्रचंड अस्वस्थ होतो. आपण स्वतःचा रागराग करू लागतो. सर्व लोकांनी सततच आपली प्रशंसा केली पाहिजे, अशी अपेक्षा ठेवणे गैर आहे व अशी अवास्तव मागणी स्वतःवर लादून स्वतःला अस्वस्थ करू नये.

मी करत असलेल्या असंख्य कृतींपैकी एखादी कृती समाधानकारक झाली नाही, याचा अर्थ आपण संपूर्णपणे नालायक ठरलो असा होत नाही. त्या कृतीमध्ये अभ्यासातून सुधारणा होवू शकते.

माझे एखाद्या असमाधानकारक कृतीला अथवा कमी गुणांना, अथवा एखाद्या वैगुण्याला लोक हसले किंवा त्यांनी नावे ठेवली तरी त्याकडे दुर्लक्ष करावे. ती काही फार भयंकर आपत्ती समजण्याचे कारण नाही. अशा बाबी सहजपणे घ्याव्यात.

जीवन खूप सुंदर आहे. जीवनाच्या सौंदर्याचा उत्तुंग आस्वाद घ्यायचा असेल तर जीवनाच्या सुरुवातीच्या २० वर्षांत बुद्धी, कौशल्य व शरीरसंपदा यांची कमाई करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी पाहिजे अभ्यास, सराव, उजळणी आणि व्यायाम. जीवन आनंदी घालवायचे असेल तर पुरेसा पैसा मिळेल असे ध्येय ठेवावे. याबरोबरच आणखी एखादे ध्येयही असावे की जेणेकरून इतरांना मदत होईल. कधीतरी चैन म्हणून सिनेमा बघणे वाईट नाही. फक्त ‘चैन’ ही आपली रोजची गरज होता कामा नये. थोडक्यात वाईट सवयींपासून दूर राहा.

लक्षात ठेवा की पुस्तके, स्वप्ने व कौशल्ये आपल्याजवळ असतील तर आपल्याएवढा सुखी दुसरा कोणी नसेल.

- नीळकंठ गायकवाड
संपादक

ज्ञानयज्ञ संपादक मंडळ

श्री. राजेश यावलकर — ज्ञानयज्ञ प्रमुख संपादक, श्री. एन.जे. गादिया, श्री. महेश गोरडे, श्री. नीळकंठराव गायकवाड, श्री. मिलींद कुलकर्णी, प्रा. एस.व्ही. सोमवंशी

चली जलाए दीप वहाँ जहाँ अभी भी अंधेरा है

या सेवाभावी वृत्तीने सर्व गरजू, असहाय्य लोकांना अविरत मदत करणारे, धडाडी व दातृत्वसंपन्न आमदार म्हणून आदरणीय सुरेशदादा जैन सर्वपरिचित आहेत. गेल्या अनेक दशकांपासून ते गरीब विद्यार्थ्यांना आर्थिक व वस्तु स्वरूपातील मदत सातत्याने करीत आहेत. १९६० सालापासून श्रीमती धापूबाई जैन चॅरिटेबल ट्रस्टच्या माध्यमातून शैक्षणिक, आरोग्यविषयक आणि सामाजिक कार्य करण्यात येत आहे. शैक्षणिक मदतीचे हे कार्य अधिक संघटितपणे व नियोजनबद्ध पद्धतीने व्हावे, जिल्ह्यातील जास्तीत जास्त गरजू व गुणवंत विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ घ्यावा, त्यांच्यापर्यंत आपण स्वतः पोहोचवावे व योग्य आर्थिक सहाय्य योग्य विद्यार्थ्यांना मिळावे यासाठी शिष्यवृत्ती योजनेची कल्पना पुढे आली. अशा प्रकारे २००८ साली मातोश्री प्रेमाबाई भिकमचंदजी जैन उच्च शिक्षण शिष्यवृत्ती या योजनेची सुरुवात झाली. या योजनेचे पुढे संस्थेच्या रूपात बदल होवून एसडी-सीडचा उगम झाला.

सन २००८ साली अंक्रुलेल्या या योजनेचा आता डेरेंदार वटवृक्ष झाला आहे. गेल्या सहा वर्षांत जिल्ह्यातील सुमारे ८ हजार गरीब, गरजू गुणवंत या वृक्षाच्या छायेत विसावले आहेत. केवळ पैशाअभावी उच्च शिक्षणाचे व उज्वल करिअरचे स्वप्न पाहू न शकणा-या या गुणवंतांना त्यांचे शिक्षण पूर्ण होईपर्यंत शिष्यवृत्ती दिली जाते. अपंग वा अनाथ विद्यार्थ्यांचाही येथे योग्य तो विचार केला जातो. शिष्यवृत्तीच्या मदतीचे बळ पंखात घेवून आपले उज्वल करिअर निर्माण करण्यासाठी आता ते गरुडभारी घेत आहेत.

शिष्यवृत्ती प्रदान सोहळ्यादरम्यान जागतिक स्तरावरील ख्यातनाम व्यक्ती ज्यांनी आपापल्या क्षेत्रात उल्लेखनीय कामगिरी केली आहे, अशा व्यक्तींना आमंत्रित करण्यात येते. आतापर्यंत आंतरराष्ट्रीय ख्यातीचे प्रसिद्ध शास्त्रज्ञ डॉ. रघुनाथ माशेलकर, नियोजन समितीचे सदस्य डॉ. नरेंद्र जाधव, ज्येष्ठ साहित्यिक डॉ. शंकर पुणतांबेकर यासारख्या इतर नामवंत मान्यवरांची या सोहळ्याला प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थिती लाभली आहे. याप्रसंगी त्यांनी विद्यार्थ्यांना संबोधून केलेल्या भाषणात ते आपापल्या क्षेत्रात कसे यशस्वी झाले याबद्दल सांगितले, ज्यामुळे विद्यार्थी फारच प्रेरित झाले. भावी आयुष्य उज्वल घडविण्यासाठी विद्यार्थ्यांना योग्य व दिशादर्शक मार्गदर्शन मिळाले आणि विशेष म्हणजे त्यांना त्यांच्या जीवनात एक आदर्श व्यक्ती निवडण्याची संधी मिळाली. ज्यामुळे त्यांचा सर्वांगण विकास झाला त्याचबरोबर त्यांच्या जीवनात सकारात्मक बदल झाल्याचे दिसून आले. जागतिक स्तरावर विद्यार्थी सक्षम झाले, जेणेकरून एसडी-सीडच्या ध्येयपूर्तीसाठी याची मदत झाली.

शिष्यवृत्ती प्रदान सोहळा

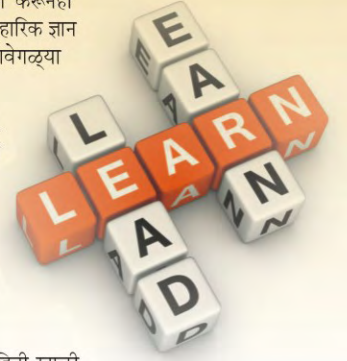
आर्थिक सहाय्यातून फक्त शिक्षणाचा खर्च भरून निघेल, परंतु विद्यार्थ्यांचा सर्वांगण विकास व्हावा तसेच 'गुणवंत विद्यार्थ्यांमध्ये व्यावसायिक व उद्योजकीय कौशल्ये विकसित करून त्यांना जागतिक स्तरावर सक्षम बनविणे' हे एसडी-सीडचे ध्येय साध्य करण्यासाठी विद्यार्थ्यांहिताच्या विविध योजनाही राबविण्यात येतात.

प्रत्येक लाभार्थी विद्यार्थ्यांना बेनिफिशियरी कार्ड दिले जाते. या कार्डधारक विद्यार्थ्यांना विविध क्लासेस, शैक्षणिक कोर्सच्या फीमध्ये सवलत मिळते. अनेक दुकानांतून शैक्षणिक साहित्यावर सूट मिळते. विविध करिअर, हॉस्टेल्स, शैक्षणिक कर्ज, इतर शिष्यवृत्त्या अशी सर्व प्रकारची शैक्षणिक माहितीही विद्यार्थ्यांना दिली जाते. विद्यार्थ्यांमध्ये विविध सॉफ्टस्कील्स विकसित व्हावी, त्यांच्यात आत्मविश्वास निर्माण व्हावा, शैक्षणिक संधी व विद्यार्थ्यांच्या समस्यांवर मार्गदर्शन मिळावे यासाठी सातत्याने कार्यशाळा, व्याख्यानांचे आयोजन केले जाते. या माध्यमातून मागील चार वर्षांत एसडी-सीडने जिल्ह्यातील सुमारे ७५०० विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले आणि मूल्यमापनाच्या वेळी त्यांच्यात आमूलाग्र बदल झाल्याचे दिसून आले.

एसडी-सीडचे ध्येय हा केंद्रबिंदू मानून एसडी-सीडची संपूर्ण टीम त्याची पूर्तता करण्यासाठी अथकपणे कार्यरत आहे. नवनवीन योजना, नवनवीन उपक्रमांच्या माध्यमातून जिल्ह्यातील अधिकाधिक विद्यार्थ्याला सक्षम बनविण्याचा ज्ञानमार्गावरील एसडी-सीडचा हा प्रवास निरंतर सुरू आहे.

आजच्या स्पर्धात्मक युगात टिकून राहायचे असेल तर करिअर उल्लम असणे हे एकमेव साधन आहे. शिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण करूनही करिअरमध्ये अपयशी होणा-यांचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत आहे. यामागचे प्रमुख कारण म्हणजे विषयाचे ज्ञान असूनही इतर व्यावहारिक ज्ञान कमी असणे. म्हणून विद्यार्थ्यांचे करिअर चांगले घडवावे, त्यांचा सर्वांगीण विकास साधता यावा या उद्देशाने एसडी-सीड वेगवेगळ्या विषयांवर त्यांच्यासाठी उपयुक्त कार्यशाळा, व्याख्याने, चर्चासत्रे यांचे आयोजन करीत आहे.

प्रत्येकामध्ये काही ना काही उपजत गुण असतात पण ते व्यक्त करण्याची पद्धत व योग्य वेळ यांचा ताळमेळच बसत नाही. त्यासाठी विद्यार्थ्यांना योग्य मार्गदर्शनाची आवश्यकता असते. त्यामुळे त्यांचा आत्मविश्वास वाढविण्यासाठी मदत होवून त्यांचा आत्मविकास साधला जाईल, सुयोग्य वेळी योग्य निर्णय घेण्याचा दृष्टिकोन निर्माण होईल. या सर्व बाबींचा विचार करून एसडी-सीड सतत नवनवीन विषयांवर विद्यार्थ्यांना कुशल मार्गदर्शकांचे मार्गदर्शन उपलब्ध करून देते. विद्यार्थ्यांनी स्वतःचे ध्येय ठरवून ते कसे पूर्ण करावे? एकाग्रता कशी वाढवावी? स्वतःच्या स्मृतीचा विकास साधण्यासाठी काय प्रयत्न करता येईल? करिअर कसे निवडावे? अभ्यासाचे महत्व काय आहे आणि तो कसा करावा इ. वेगवेगळ्या विषयांवर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करून त्यांचे भविष्य उज्वल घडविता यावे म्हणून सतत प्रयत्नशील आहे. समाजातील सर्व स्तरातून या उपक्रमांना अतिशय चांगला प्रतिसाद मिळत आहे.

मागील चार महिन्यात एसडी-सीडने चार कार्यक्रम राबविले त्यात सुमारे ६०० विद्यार्थ्यांनी त्याचा लाभ घेतला. याची विस्तृत माहिती खाली देत आहेत.

कार्यशाळा 1

स्मरणशक्ती व एकाग्रतेचा विकास

मार्गदर्शक - श्री. अभिजीत कुलकर्णी

दिनांक - २३ जुलै २०१४

स्थळ - आय.एम.आर. कॉलेज, जळगाव

उपस्थिती - सुमारे ९० विद्यार्थ्यांनी याचा लाभ घेतला.

कोणत्याही क्षेत्रात यशस्वी होण्यासाठी व आपल्यावर सोपवलेल्या जबाबदा-या योग्य रीतीने पार पाडण्यासाठी तल्लख बुद्धी आणि मनाची एकाग्रता असणे फार आवश्यक असते. यामुळेच विद्यार्थ्यांसाठी एसडी-सीडतर्फे 'स्मरणशक्ती व एकाग्रतेचा विकास' या विषयावर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले.

- प्रत्येक विद्यार्थ्यांची बौद्धिक पातळी वेगवेगळी असते. त्यामुळे यश मिळवण्यासाठी त्यांना वेगवेगळ्या स्तरावर प्रयत्न करावे लागतात.
- प्रत्येकामध्ये उपजत स्मरणशक्ती असते. कोणत्याही औषधाने ती वाढवता येत नाही. मात्र आपल्यात आहे त्या स्मरणशक्तीचे योग्य व्यवस्थापन करून आपण तिला चांगल्या प्रकारे वळण देवून तिचा उपयोग आपल्या प्रगतीसाठी करू शकतो.
- केवळ अभ्यास करतानाच स्मरणशक्तीचा उपयोग होतो असे नव्हे तर नोकरी किंवा व्यवसाय करतांनाही एकाच वेळी ब-याच गोष्टी लक्षात ठेवाव्या लागतात. त्यामुळे स्मरणशक्तीच्या विकासासाठी मनाची एकाग्रता अतिशय महत्त्वाची आहे.
- आपल्याकडे जर एकाग्रता असेल तर आपण आपल्या क्षमतेपेक्षाही जास्त काम करू शकतो.
- आपल्यातील उपजत गुणांकडे आपण लक्ष न देता स्वतःला कमी समजतो. म्हणून स्वतःला कमी समजू नका. पूर्ण एकाग्रतेने काम करा. तुम्ही नक्कीच आपल्या जीवनात यशस्वी व्हाल.

उपस्थित विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतांना श्री. कुलकर्णी यांनी खालील मुद्दे स्पष्ट करून सांगितले:

- १) स्मृती आणि बुद्धी म्हणजे काय आणि दोघांमधील फरक काय?
- २) स्मृतीचे प्रकार किती व कोणते?
- ३) स्मृती विकासाचे तंत्र
- ४) एकाग्रता म्हणजे काय व ती वाढविण्यासाठी करावयाचे प्रयत्न
- ५) एकाग्रता आणि स्मृती परस्पर संबंध
- ६) ध्यान (Meditation) म्हणजे काय? स्मृती विकासांमध्ये ध्यान कसे उपयोगी आहे इ.

या कार्यशाळेद्वारे विद्यार्थ्यांना होणारे फायदे:

- १) प्रभावी स्मरणशक्तीमुळे विद्यार्थी त्यांच्या शालेय जीवनात तसेच आयुष्यात यशस्वी होतात.
- २) एखादी गोष्ट अधिक जलद गतीने शिकतात व आकलनक्षमतेत वाढ होते.
- ३) एकाग्रतेमुळे जिद्द वाढते व हाती घेतलेले काम तडीस नेता येते.

कार्यशाळा 2 व 3

ध्येयनिश्चिती व संपादन

मार्गदर्शक - प्रा. सुरेश पांडे

स्थळ व दिनांक -

१. महावीर क्लासेस, जळगाव - दि. २५ जून २०१४

२. नंदिनीबाई वामनराव मुलींचे हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, जळगाव - दि. २६ जुलै २०१४

उपस्थिती - सुमारे ३५० विद्यार्थ्यांनी याचा लाभ घेतला.

विद्यार्थ्यांना आपल्या ध्येयाप्रती जागृत करण्यासाठी त्यांचे भविष्य उज्वल घडविण्यासाठी एसडी-सीडतर्फे 'ध्येयनिश्चिती व संपादन' या विषयावर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले.

- आपल्या मानसिक व शारीरिक क्षमतांचा प्रभावी वापर करण्यासाठीमुद्दा एका स्पष्ट व आढानात्मक ध्येयाची गरज असते. नुसते ध्येय ठरवून काही होत नाही, तर ते साध्य करण्यासाठी विशिष्ट पद्धतीने कृती करणे आवश्यक असते. परंतु प्रत्येकाला ते कौशल्य अवगत असतेच असे नाही. आपले लक्ष्य गाठण्यासाठी आपल्याला स्वतःमध्ये सकारात्मक बदल घडवून आणले पाहिजेत.

- आपण ध्येय निश्चित करतांना अनेकदा पुन्हा पुन्हा विचार केला पाहिजे. द्विधा परिस्थितीत राहून हातातला वेळ वाया घालवण्यापेक्षा आपण आत्मनिरीक्षण करून स्वतःच्या क्षमतेचा विचार करून आणि स्वतःच्या मनाचा आवाज ऐकूनच योग्य ते ध्येय निश्चित करावे.

उपस्थित विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतांना प्रा. पांडे यांनी खालील मुद्दे स्पष्ट करून सांगितले.

- १) तुमचे ध्येय स्पष्ट करा व ते साध्य करण्यासाठी आराखडा तयार करा
- २) ध्येय निश्चित केल्याने काय फायदे होतात

कार्यशाळेचा विद्यार्थ्यांना झालेले फायदे:

- १) अपयश आले तरी खचून न जाता नव्या उमेदीने तयारीला लागणे.
- २) ध्येय पूर्ण करण्यासाठी प्रबळ इच्छाशक्ती असावी लागते.
- ३) अपयश झाल्यानंतर खचून न जाता त्यातून नवीन काहीतरी शिकले पाहिजे.
- ४) यश म्हणजे आपली विशिष्ट ध्येयाच्या उद्दिष्टपूर्तीकडे होणारी वाटचाल होय.
- ५) आपल्या ज्ञानाचा, कौशल्याचा वापर करून कमीत कमी वेळेत आपले ध्येय साध्य करण्यासाठी प्रयत्नशील असणे.

कार्यशाळा 4

अभ्यासाचे महत्त्व

मार्गदर्शक – प्रविण सोनवणे, एसडी-सीड सहकारी

दिनांक – ३० जुलै २०१४

स्थळ – जी.एन. चांदसरकर माध्यमिक विद्यालय, जळगाव

उपस्थिती – सुमारे १२५ विद्यार्थ्यांनी याचा लाभ घेतला.

विद्यार्थ्यांमध्ये अभ्यासाची गोडी वाढावी, त्यांच्यामध्ये अभ्यासवृत्ती वाढावी या उद्देशाने एसडी-सीडतर्फे 'अभ्यासाचे महत्त्व' या विषयावर इयत्ता ८वी ते १०वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी मार्गदर्शन वर्गांचे आयोजन करण्यात आले.

- अभ्यासामुळे प्रत्येक व्यक्तीच्या मनाचा, बुद्धीचा मोठ्या प्रमाणावर विकास होतो. आपल्या आजुबाजूच्या वातावरणाची माहिती होते.
- स्वतःच्या प्रगतीसाठी अभ्यासाची अत्यंत आवश्यकता असते आणि म्हणून किशोरवयात विद्यार्थ्यांनी अभ्यास करणे आवश्यक असते ज्यामुळे त्यांच्यामध्ये आत्मविश्वास निर्माण होतो.
- अभ्यास करणे ही माझी गरज आहे, अभ्यास केल्याशिवाय ध्येय साध्य करणे मला कठीण होईल, अशी मानसिकता ठेवली पाहिजे. अभ्यास कमी वेळ पण जेवढा कराल तेवढा आनंदाने केला पाहिजे.

विद्यार्थ्यांना अभ्यासाचे काही नियम प्रविण सोनवणे यांनी सांगितले.

- स्वतःवर विश्वास ठेवा आणि ध्येय ठरवा
- वर्षभरातले रोजचे अभ्यासाचे वेळापत्रक बनवून त्याचे कटाक्षाने पालन करावे
- वेळापत्रकात प्रत्येक विषयाला वेळ दिला गेला पाहिजे, अवघड वाटणा-या विषयांना जास्त वेळ द्यावा
- पाठे, सुत्रे व आकृत्या यांना वेगळा वेळ देवून विशेष तयारी करावी.
- उत्तरे पाठ करू नयेत. आपल्या भाषेत मुद्द्यांमध्ये प्रश्नांची उत्तरे लिहून काढावीत, इंग्रजीचे स्पेलिंग, अर्थ पाठ करावेत, विज्ञानाच्या व्याख्या पाठ कराव्यात, गणिते सोडवावीत, सखोलपणे तो धडा अभ्यासावा.
- आळस, अस्थिरता, तुलना व न्यूनगंड टाळा आणि मला येतच नाही असे न समजता प्रयत्न केले तर मला नक्कीच येईल, ही पक्की भूमिका मनात बाळगा.
- अभ्यासाच्या वेळी फक्त अभ्यासच करावा. जेवण किंवा टी. व्ही. पाहणे असे दुसरे काम करू नये.
- एकदा अभ्यासासाठी ठरवलेली वेळ दुस-या कोणत्याही कामाला देता कामा नये.

मोबाईल वापरणा-यांसाठी महत्वाच्या सुचना

- ✓ एका संशोधनानुसार मोबाईलवर टॉयलेट पेक्षाही जास्त जंतु-विषाणू असतात. टॉयलेट तरी आपण नियमित साफ करत असतो परंतु मोबाईल मात्र कधीच साफ करत नाही. मोबाईल वापरल्यावर हात स्वच्छ धुवूनच जेवण करावे. मोबाईल किलनर हल्ली बाजारात मिळतात त्यांचा वापर करावा.
- ✓ रेंज कमी असतांना मोबाईलचा वापर टाळावा. कारण या काळात रेंज मिळविण्यासाठी मोबाईल मधुन सर्वात जास्त रेडीएशन होत असते.
- ✓ मोबाईल शर्टाच्या खिशात ठेवू नये. हृदयाच्या जवळ सतत रेडीएशन झाल्यास हृदयाला हानी पोहचू शकते.
- ✓ केस, अंग ओले असल्यास मोबाईल वापरू नये. रेडीएशनची सर्वाधिक हानी होते.
- ✓ गाडी चालवितांना मोबाईलवर बोलू नये. हल्ली अनेक अपघात मोबाईलमुळे होत आहेत. तसेच मान वाकडी करून खांदा व कानात मोबाईल पकडून बोलत असल्याने स्नायू आणि हाडांचे विकार बळावू लागले आहेत.

स्पर्धा परीक्षांच्या यशाचा मार्ग !

स्पर्धा परीक्षांमधून करिअरच्या विविध वाटा फुटतात. एमपीएससी, युपीएससी या स्पर्धा परीक्षांमध्ये वळणा—या विद्यार्थ्यांची संख्या खूप मोठी आहे. पण याविषयी अनेक विद्यार्थ्यांना पुरेशी माहितीच नसते. त्यामुळेच त्यांना सखोल मार्गदर्शन मिळण्यासाठी हा लेख देत आहोत.

ध्येयवेडे व्हा

- स्पर्धा परीक्षांकडे करिअर म्हणुन पाहायचं असेल, तर विद्यार्थ्यांने ध्येयवेडं असणं अतिशय गरजेचं आहे.
- स्पर्धा परीक्षांमध्ये उतरणारे सर्वच विद्यार्थी हुशार असतात. पण या स्पर्धेत टिकून रहायचं असेल तर कल्पकता असणं गरजेचं आहे. हुशार असण्यापेक्षा स्मार्ट असाल तर या परीक्षांमध्ये तुम्ही सहज उजवे ठराल.
- परीक्षेचा अभ्यास करत असताना कोणत्याही रेडीमेड अभ्यास साहित्यावर विसंबून राहू नका.
- एमपीएससीचा अभ्यास करत असाल तर गणित आणि इंग्रजीच्या अभ्यासावर विशेष भर द्या.
- स्पर्धा परीक्षांच्या तयारीसाठी अनेक पुस्तके बाजारात उपलब्ध आहेत. केवळ आयएएस झालेल्या व्यक्तींनी लिहिलेलीच पुस्तके वाचा.
- स्वतःचे नोट्स काढल्यास त्याचा फायदा निश्चितपणे होतो.
- तुमचे विचार हे नियोजनबद्ध असणं अतिशय महत्त्वाचं आहे. कोणाच्याही दबावाखाली काम न करता एखादी योजना ठामपणे यशस्वी पार पाडून दाखवेन हा ठामपणा तुमच्यात असावा. स्पर्धा परीक्षांमध्ये सर्व क्षेत्रांना समान संधी आहेत.

अवांतर वाचनाला पर्याय नाही

- स्पर्धा परीक्षेसाठी प्रयत्न करणा—या विद्यार्थ्यांनी वाचनावर अधिक भर द्यायला हवा. यामध्ये पुस्तकांच्या वाचनापेक्षाही अवांतर वाचनावर अधिक लक्ष द्यायला हवं.
- यशस्वी होण्यासाठी स्वप्न, संधी आणि साध्य हे तीन शब्द अतिशय महत्त्वाचे असतात. यशस्वी होण्यासाठी स्वप्न पाहणं अतिशय गरजेचं असतं. स्वप्न पाहताना तुम्ही पाहत असलेलं स्वप्न हे नेहमी मोठं असावं. योग्य संधी लक्षात घेवून हे स्वप्न साध्य करण्यासाठी मेहनत घेण्याची तयारी नेहमीच असावी. यासाठी स्वतःला झोकून देता आले पाहिजे.
- देश बदलायचा असेल तर स्वतःपासून सुरुवात करायला हवी. युवा वर्ग स्पर्धा परीक्षांकडे वळायला हवा. ध्येय वेड असणं म्हणजे काय हे समजून घ्यायला हवं. मग तुम्हाला कोणीही अडवू शकत नाही.

नियोजन महत्त्वाचं...

- तुमचा स्वाभाविक कल आणि दृष्टीकोन सगळ्यात महत्त्वाचा आहे. दृष्टीकोन योग्य असेल तर स्वाभाविक कल बनवणं सहज शक्य होईल.
- स्पर्धा परीक्षांचा अभ्यास करताना आपला अभ्यास हा केवळ पुस्तकांपुरता मर्यादित न राहता त्यावर पुरेसं संशोधन होणं गरजेचं आहे.
- योग्य दिशेने योग्य प्रयत्न करत योग्य नियोजनाच्या सहाय्याने योग्य तयारी केली तर स्पर्धा परीक्षांमध्ये यश संपादन करणं फार अवघड नाही.

शैक्षणिक क्षेत्रात राहा अपडेट

इंजिनीअरींग प्रवेशासाठी पात्रतेचे नवीन नियम

महाराष्ट्र सरकारने नुकतेच जाहीर केले आहे की शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ सालापासून इंजिनीअरींग प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांना जेईई (Joint Entrance Examination) देणे बंधनकारक आहे.

जेईई मेन 2014 परीक्षा आता मराठी, गुजराती आणि उर्दूमध्ये

महाराष्ट्र, गुजरात आणि मध्य प्रदेश ह्या राज्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ सालापासून इंजिनीअरींग प्रवेशासाठी जेईई मेन परीक्षा त्यांच्या स्थानिक भाषेतून घेण्याचे मान्य केले आहे.

आता 3 वर्षांसाठी मिळणार नॉन किमीलेयर दाखला

इतर मागासवर्गीय म्हणजेच ओबीसी विद्यार्थ्यांना प्रवेशासाठी आवश्यक असलेला नॉन किमीलेयर दाखला एकाऐवजी तीन वर्षांसाठी मिळणार आहे. त्यामुळे दरवर्षी हा दाखला काढण्याची हजारो विद्यार्थ्यांची कटकट आता वाचणार असून प्रवेशाच्या काळात दाखले देणा—या यंत्रणेवरील ताणही निम्म्याने कमी होणार आहे.

मनाचं व्यवस्थापन

आपण सगळेचजण आज एका गतिमान युगाला सामोरे जात आहोत. त्यामुळे सर्वांच्याच मनावर कायम कसलं ना कसलं टेन्शन असतं. आकाशाला गवसणी घालण्याचं स्वप्न कुणीही पहावं, पण ते पाहत असताना स्वतःच्या मर्यादांची जाणीव ठेवली पाहिजे. त्यानुसारच तुम्ही पावलं उचलायला हवीत.

मानवी मन हा अगदी प्राचीन काळापासून सर्वांच्या कुतुहलाचा विषय आहे. डोळ्याला न दिसणारे, तरीही माणसांचे भावविश्व ढवळून काढणारे मन आजही संशोधकांच्या आणि अभ्यासकांच्या चिंतनाचा विषय बनून राहिले आहे. प्रत्येकाने आपापल्या परीने या मनाची उकल करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

आज जीवनाच्या सर्व क्षेत्रांत व्यवस्थापन हा शब्द परवलीचा झाला आहे. कौटुंबिक व्यवस्थापन, आर्थिक व्यवस्थापन, वेळेचे व्यवस्थापन, कार्यालयीन व्यवस्थापन, भावनिक व्यवस्थापन या गोष्टी मानवी जीवनाचा अविभाज्य घटक बनल्या आहेत.

माणसाचे जीवन सुखी, समृद्धी, आनंदी, प्रकाशमय, चिंतारहित आणि उत्साही राहायचे असेल, तर मनाच्या व्यवस्थापनेकडेही गांभीर्याने लक्ष दिले पाहिजे.

आपण सारेच आज एका गतिमान युगाला सामोरे जात आहोत. अस्तित्वासाठीचा संघर्ष तीव्र झालेला आहे. त्यामुळे सर्वांच्याच मनावर ताण आहे. अगदी शालेय विद्यार्थ्यांचीही या ताणातून सुटका झालेली नाही. माणसांनी आकाशाला गवसणी घालण्याचे स्वप्न जरूर पाहायला हवे, पण ते पाहत असताना स्वतःच्या मर्यादांची जाणीव ठेवून पावले उचलायला हवीत. कशासाठी धावायचे, किती धावायचे या गोष्टी स्वतःला स्पष्ट करून सांगितल्या पाहिजेत. ऐश्वर्यसंपन्न आणि सुखी, समृद्ध जीवनासाठी करावी लागणारी यातायात तितकीच महत्त्वाची आहे, पण त्या पलिकडे जावून जगणे नावाची जी गोष्ट आहे, तिचाही अर्थ उमगला पाहिजे. वस्तूंमध्ये सुख शोधता आले असते, तर या जगात कोणीच दुःखी राहिले नसते.

आपल्या जगण्याची व्याख्या प्रत्येकाला स्पष्ट करता आली, तर मनाच्या योग्य व्यवस्थापनाच्या दिशेने उचललेले ते पहिले महत्त्वाचे पाउल असेल. दुस-याशी तुलना न करता मी जगणार, ते या पद्धतीने, ही गोष्ट एकदा स्पष्ट झाली, की माणसाच्या मनावरचे खूप ताण कमी होतात. तो अधिक मोकळा होतो. त्यामुळे अशी माणसे आवडीचे कामे खूप उत्साहाने करतात. आयुष्याचा प्याला भरलेला

आहे, की रिकामा आहे, याचा विचार करण्यापेक्षा जीवन प्याल्यात असणारा प्रत्येक थेंब शोषून घेण्याची उत्कंठा असणारे निरोगी मन आपण तयार करायला हवे.

मनाच्या व्यवस्थापनातील दुसरी पायरी म्हणजे आपले प्राधान्यक्रम ठरविणे. हे अत्यंत तातडीचे, हे नंतर करता येण्यासारखे, हे काही कालावधीनंतर केले तरी चालण्यासारखे, हे करण्याची आवश्यकताच नाही अशा चार प्रकारांत महत्त्वपूर्ण कामांची विभागणी केली, की कामाची दिशा स्पष्ट होते. कोणत्या गोष्टी

अगोदर करायच्या, कोणत्या नंतर याचे टोकताळे बांधता येतात. त्यानुसार मनात विचारचक्रे सुरू राहून निर्णय घेता येतात. हे सारे करित असताना नेहमी ठरविल्याप्रमाणे घडेल असे नाही. आयुष्यात वाट्याला येणारी प्रत्येक गोष्ट एक अनुभव म्हणून स्वीकारण्याची मानसिकता तयार केली, की संकटात आणि कठीण प्रसंगातही माणसांचे मनोर्धैर्य खचत नाही.

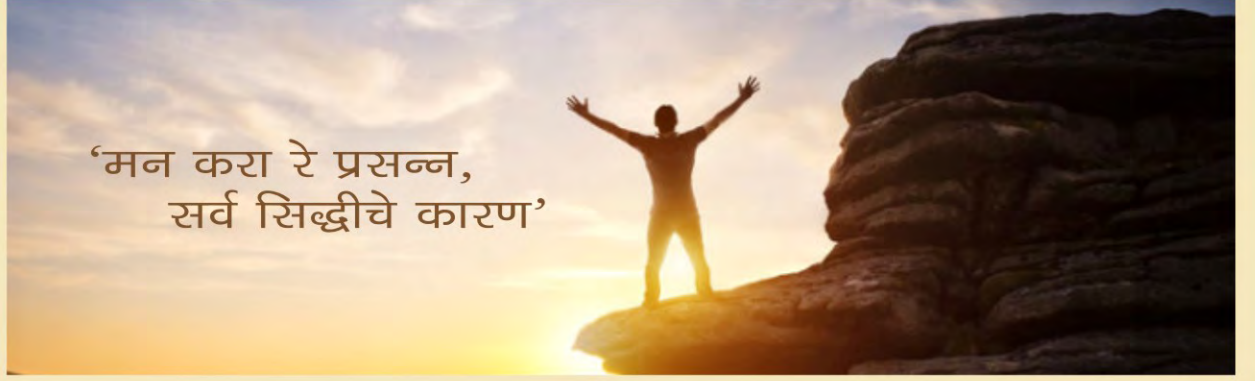
अनेकदा आपल्या बोलण्याचा सूर असा असतो की मनात आणले तर मी काहीही करू शकतो. मनात आणले तर असाध्य ते साध्य होवू शकते. एवढी कसली ताकद या मनात आहे? मनाच्या सागरात भावनांच्या आणि विचारांच्या असंख्य लाटा उसळत असतात. हे विचार चांगले असतील तर व्यक्ती चांगले कार्य करण्यासाठी प्रवृत्त होत असतात. आपण ज्या पद्धतीने विचार करतो, त्यानुसार आपली बुद्धी आणि कर्मेन्द्रिये कार्य करित असतात. त्यामुळे मनात नेहमी सकारात्मक विचारांची आरास मांडली पाहिजे.

कोणतेही काम यशस्वी होण्यासाठी ते मनःपूर्वक करावे लागते. एखाद्या कार्यासाठी सिद्ध होताना मनाची संपूर्ण तयारी हा मनाच्या व्यवस्थापनातील एक महत्त्वाचा भाग आहे. जसे शरीर थकते, तसे मनही थकत असते. नुसत्या झोपेमुळे शरीराला विश्रांती मिळू शकते, पण झोपेतही मन जागेत असते. मनाची विश्रांती अनेक गोष्टींतून साधता येते. बहरलेले वृक्ष, खळाळणारे जलप्रवाह, निसर्गातील नानाविध रंगांची उधळण आणि पशुपक्ष्यांच्या दर्शनानेही मन प्रसन्न

होवू शकते, त्याला विश्रांतीही मिळते. आहारातून मिळणारी जीवनसत्वे शरीराच्या पोषणासाठी आवश्यक असतात. केवळ अन्नातून मिळणारी जीवनसत्वे जीवनासाठी पुरेशी नसतात. ती चांगल्या विचारातून, पुस्तकातून, कलेच्या आस्वादातून, जोपासलेल्या छंदातून, मनमुराद गप्पांतून, मनसोक्त केलेल्या पर्यटनातून आणि कामात केलेल्या बदलातूनही मिळत असतात. अशा सत्वांवरच मनाचे भरण-पोषण होत असते. त्यासाठी मनाला कधी मुंगी, तर कधी पाखरू होता आले पाहिजे. यशस्वी मन व्यवस्थापनाचा तो एक महत्वाचा भाग असतो.

आजच्या बदलत्या जीवनशैलीत सुंदर दिसणे, उंची कपडे, महागडे दागदागिने, सुगंधी द्रव्ये हा आपल्या कौतुकाचा विषय असतो, पण आपली बुद्धी ज्याच्या आदेशाने पालन करते, त्या मनाच्या सौंदर्याकडे, सुदृढतेकडे आपण किती गांभीर्याने पाहतो, हा खरा प्रश्न आहे. मन हा अक्षय प्रेरणास्त्रोत आहे. तो अखंड प्रज्वलित राहावा, यासाठी मनावर आलेले अविचारांचे, निराशेचे आणि अगतिकतेचे सावट दूर करायला हवे. म्हणूनच 'मन करा रे प्रसन्न, सर्व सिद्धीचे कारण' हा मंत्र लक्षात ठेवायला हवा.

आरोग्यम्

फलाहार व निर्विषीकरण (Fruit Diet on Poisoning)

खाण्या-पिण्याच्या चुकीच्या सवयी, वेळी-अवेळी तळलेले मसालेदार पदार्थ, अतिगोड खाणे यामुळे शरीरात अनेक प्रकारचे विषारी पदार्थ तयार होतात. वैद्यकीय परिभाषेत टॉक्सिन म्हणून ओळखले जाणारे हे पदार्थ वर्षानुवर्ष शरीरात साठून राहतात. ते शरीरातून वेळीच बाहेर काढले नाही तर अनेक रोगांना निमंत्रण मिळते. अशी विषारी द्रव्ये शरीरातून बाहेर काढण्याच्या प्रक्रियेला निर्विषीकरण असे म्हटले जाते. यामुळे शरीरातील पचनसंस्था स्वच्छ शुद्ध होत असते.

पचनसंस्था शुद्ध करण्याचा सर्वात चांगला मार्ग 'फलाहार' आहे म्हणजेच संपूर्ण दिवस फळांचे सेवन करणे. कोणतेही दोन दिवस सातत्याने हा उपचार करावा लागतो. या दोन दिवसात आवडीचे कोणतेही एक फळ ठरवा. केळी, सफरचंद, द्राक्ष, अननस, कलिंगड असे कोणतेही

फळ ऋतुमानानुसार ठरवा. दोन दिवस हेच फळ व पाणी असा आहार ठेवा. दोन्ही दिवस एकच फळ खा. चहा-कॉफी यांचेही सेवन करू नका. चहाची अगदीच तल्लफ आली तर गवती चहात मध टाकून घ्या. या दोन दिवसात खूप भूक लागली असे वाटेले, पण त्यावर नियंत्रण ठेवा. फळे लवकर पचतात, त्यामुळे असे होते. या काळात हलका फुलका व्यायाम करा. अधिक परिश्रमाचे काम करू नका. भरपूर आराम करा. या प्रक्रियेनंतर खूप हलके वाटेले. वजनही कमी होईल.

- * सर्व पात्र विद्यार्थ्यांना 21व्या शतकातील भारताच्या विकासात सहभागी होण्याची संधी प्राप्त करून देणे.
- * विद्यार्थी, पालक व शिक्षकांमध्ये शिक्षणाचे महत्त्व आणि परिणामाबद्दल प्रबोधन करणे.
- * सर्व पात्र विद्यार्थ्यांना त्यांचे शैक्षणिक व उद्योजकीय ध्येय गाठण्यासाठी आर्थिक मदत करणे.
- * विद्यार्थी, पालक व शिक्षकांना सक्षम बनविण्यासाठी नवनवीन उपक्रम विकसित करून ते अंमलात आणणे.
- * सर्व उपक्रमांना स्वयंपूर्ण बनवणे, ज्यायोगे जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांना त्याचा लाभ मिळेल.

लाभार्थ्यांचे एसडी-सीडबद्दलचे मत...

प्राजक्ता विलास नारखेडे (E&TC Engg – 2nd Year)

एसडी-सीडकडून मागील तीन वर्षांपासून मला शिष्यवृत्तीचा लाभ मिळत आहे. कुटुंबाची इच्छा असूनसुद्धा आर्थिक परिस्थितीमुळे माझे शिक्षण पुढे चालू ठेवण्यास ते असमर्थ होते, परंतु आपल्या योजनेमुळे मला शिकण्याची प्रेरणा मिळाली. माझ्या अथक प्रयत्नांनी उत्तुंग भारी घेण्यासाठी माझ्या पंखांना आपल्या शिष्यवृत्ती योजनेमुळे बळ मिळाले.

माझ्यासारख्या असंख्य गरीब, हुशार, होतकरू व गरजू विद्यार्थ्यांच्या उच्च शिक्षण घेण्याच्या प्रयत्नात शिष्यवृत्तीरूपी रोपटे लावून आम्हाला संस्कारित, सुशिक्षित, प्रज्ञावंत, नवउद्योजक, सामर्थ्यवान जबाबदार नागरिक घडविण्यास आमच्या प्रगतीची गरूडझेप उंचावण्यास आपण सुरु केलेली शैक्षणिक शिष्यवृत्ती योजना कारणीभूत आहे.

तेजश्री अनिल वाणी (Computer Engg – 2nd Year)

एसडी-सीडच्या शिष्यवृत्तीमुळे माझ्या शिक्षणाचा मार्ग सुकर झाला. डिप्लोमा करित असताना दरवर्षी मला शिष्यवृत्ती मिळत गेली आणि माझ्या आर्थिक अडचणींचा मार्ग मोकळा होत गेला. त्यांच्याकडून मिळालेल्या आर्थिक पाठबळामुळे मला चांगले यश मिळण्यासाठी प्रेरणा मिळाली. डिप्लोमाच्या शेवटच्या वर्षादेखील मला उल्लेखनीय गुण मिळाले.

मला मिळालेल्या या यशात एसडी-सीडचा मोठा वाटा आहे. पुढील शिक्षणासाठी देखील एसडी-सीड मला असेच आर्थिक पाठबळ देईल व मला सहकार्य करेल, अशी मी अपेक्षा करते. त्याचबरोबर त्यांनी आतापर्यंत केलेल्या मदतीबद्दल मी एसडी-सीडची अत्यंत ऋणी आहे.

अमोल कैलास कोळी (Mech Engg – 2nd Year)

मागील चार वर्षांपासून मी एसडी-सीड शिष्यवृत्ती लाभार्थी आहे. अकरावीला असताना मला एसडी-सीड शिष्यवृत्तीबाबत कळले व तेव्हापासून मी शिष्यवृत्तीचा लाभ घेत आहे. शिक्षण पूर्ण होण्यासाठी हा फार मोठा आर्थिक आधार आहे. यामुळे माझ्या कुटुंबातील सर्व आनंदी आहेत.

शैक्षणिक बाबतीत मला काहीही गरज भासल्यास एसडी-सीड सहकारी मला सर्वतोपरी मदत करतात.

ही शिष्यवृत्ती म्हणजे माझ्यासारख्या असंख्य गरीब व गरजू विद्यार्थ्यांना पाठीवर हात ठेवून एक आधार मिळाल्यासारखे आहे. या योजनेद्वारे एसडी-सीड विद्यार्थ्यांप्रती खुप पुण्याचे कार्य करित आहे. त्यांचे हे कार्य असेच पुढे चालत राहो, ही अपेक्षा.

प्रियंका नामदेव साळुंखे (BA – 3rd Year)

एसडी-सीड – येथे पेटते यशाची मशाल.

माझ्या घरची आर्थिक परिस्थिती जेमतेम असल्यामुळे शिक्षण कसे पूर्ण करायचे हा प्रश्न मनात गोंधळ घालित असताना एसडी-सीड शिष्यवृत्तीबाबतची बातमी कळली आणि प्रश्नाचे उत्तर मिळाले. मी खुप आनंदी झाली. बुडत्याला आर्थिक मदतीचा सहारा मिळाला तो एसडी-सीडकडूनच.

माझ्यासारख्या विद्यार्थ्यांमध्ये शिक्षणाची ज्ञानगंगा वाहण्यासाठी केवळ शहरातच नव्हे तर ग्रामीण भागात देखील शिक्षणाची क्रांती घडविण्यासाठी एसडी-सीड दृढतेने प्रकाश व दिशा दाखविण्याचे कार्य करित आहे.

अशा या अनमोल मदतीसाठी मा. सुरेशदादांनी चांगले उपक्रम सुरु केले आहेत. या आमच्या भावी यशाच्या वाटचालीसाठी मदत करणारे दीपस्तंभ ठरणारे यशस्वीतांचे शिल्पकार मा. सुरेशदादा जैन यांची मी शतशः ऋणी असेन.

प्रेरणास्थान: मा.आ.श्री. सुरेशदादा जैन

Suresh Dada Scheme for
Educational & Entrepreneurial Development
सुरेशदादा शैक्षणिक व उद्योजक विकास योजना

मातोश्री श्रीमती पुराबाई भिकमवंदजी जैन
उच्च शिक्षण शिष्यवृत्ती योजना

आमचे ध्येय: गुणवंत विद्यार्थ्यांमध्ये त्यावसायिक व उद्योजकीय कौशल्ये विकसित करून त्यांना जागतिक स्तरावर सक्षम बनविणे.

एसडी-सीड उच्च शिक्षण शिष्यवृत्ती नूतनीकरण २०१४

गुणवंतांच्या सोबतीला येऊ द्या बलदंड बाहू,
शिक्षणाची मुक्तगंगा द्या इथे मातीत वाहू.

शिष्यवृत्तीची पात्रता

- गतवर्षी २०१३ चे एसडी-सीड शिष्यवृत्ती लाभार्थीच अर्ज करण्यासाठी पात्र
- जळगाव जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांचा ही शिष्यवृत्ती लागू आहे.
- बारावी इयत्ता: ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांसाठी ७० टक्के, शहरी भागातील विद्यार्थ्यांसाठी ७५ टक्के किंवा
- विद्यार्थ्यांला एमएच-सीईटी/समक्ष परीक्षेत किमान १२० गुण
- D.T. Ed. च्या द्वितीय वर्षाला शिकत असलेले विद्यार्थी नूतनीकरणासाठी पात्र नाहीत.
- दोन पेक्षा जास्त विषयात नापास (ATKT) झालेले विद्यार्थी नूतनीकरणासाठी पात्र नाहीत.
- विद्यार्थ्यांची एकूण कौटुंबिक वार्षिक उत्पन्नाची मर्यादा रु. १,५०,०००/-

महत्वाच्या सूचना

- विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईनच अर्ज पूर्णपणे भरून पोचपावतीची प्रिंट घेवून त्यासोबत सर्व आवश्यक कागदपत्रे जोडून दि. १५ सप्टेंबर, २०१४ पर्यंत एसडी-सीड कार्यालयात पाठविणे.
- मागील वर्षाच्या शिष्यवृत्ती धारकांपैकी लक्षणीय प्रगती केलेल्यांच्या शिष्यवृत्तीत वाढ करण्यात येईल.
- अनाथ तसेच शारीरिक अपंगत्व असलेल्या विद्यार्थ्यांचा सहानुभूतीपूर्वक विचार करण्यात येईल.

सर्वकष निकषानुसार सन २०१४ मध्ये उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांची निवड केली जाईल.

२०१३-१४ या शैक्षणिक वर्षातील यशस्वी गरजू विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीकरिता प्रथमच अर्ज करण्याच्या संदर्भात सप्टेंबर २०१४ महिन्यात एसडी-सीडच्या वेबसाईटवर (www.sdseed.in) सूचना देण्यात येईल.

- ऑनलाईन नूतनीकरण अर्ज दि. १५ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर, २०१४ पर्यंत www.sdseed.in वर उपलब्ध
- गतवर्षी २०१३ चे एसडी-सीड शिष्यवृत्ती लाभार्थीच अर्ज करण्यासाठी पात्र

विनीत

तालुका समन्वयक

श्री. सुरेशचंद्र धारीवाल, जामनेर	श्री. दिपेश कोटेचा, भुसावळ	डॉ. सुरेश अलीझाड, चोपडा	श्री. चंद्रकांत जे. चौधरी, यावल
श्री. सुरेश भंडारी, भडगाव	श्री. विनोद कोटेचा, बोदवड	श्री. भंवरलाल जैन, चाळीसगाव	श्री. सुभाष बिर्ला, एरंडोल
श्री. मा.आ. चिमणराव (आबा) पाटील, पारोळा	श्री. पप्पुशेट बडोला, पाचोरा	श्री. बबनलाल भिकूलाल अग्रवाल, रावेर	श्री. शैलेश जाजू, धरणगाव
श्री. गोविंददादा मुंदडे, अमळनेर		श्री. अजितकुमार रेदासनी, मुक्ताईनगर	

मार्गदर्शन समिती

मा. प्राचार्य अनिल राव	प्रा. यु.डी. पाटील	प्राचार्य डॉ. अजित वाघ	श्री. मिलींद कुलकर्णी	डॉ. विजय माहेश्वरी
प्रा. जी.ए. चौधरी	प्रा. एस.व्ही. सोमवंशी	प्रा. डॉ. शांताराम बडगुजर	प्रा. डी.टी. नेहते	श्री. दादा नेवे
प्रा. डॉ. एस.बी. चौधरी	डॉ. नरेन्द्र जैन	डॉ. सी. गौरी राणे	प्रा. सुरेश पांडे	सौ. पुष्पा भंडारी
मा. प्रा. डॉ. किसनराव पाटील	श्री. भगवान भटकट	प्रा. सौ. अंजली बर्वे	श्री. अजित कुचेरीया	श्री. सुभाष लोढा

गव्हर्निंग बॉडी

प्राचार्य डॉ. एस.एस. राणे	श्री. नीळकंठ गायकवाड	प्रा. जीवन खिंवसरा	डॉ. सुरेश अलीझाड	डॉ. आर.एस. डाकलिया
प्रा. श्री. नंदलाल गादिया	डॉ. प्रसन्नकुमार रेदासनी	श्री. संदिप पगारीया	श्री. राजेश यावलकर	श्री. महेश गोरडे

मिनाक्षी जैन
कार्याध्यक्षा

सौ. रत्नाभाभी जैन
अध्यक्षा

डॉ. प्रसन्नकुमार रेदासनी
चेअरमन, गव्हर्निंग बॉडी

एसडी-सीड मुख्य कार्यालय: ७, शिवाजी नगर, जळगाव. हेल्पलाईन क्रमांक: ०२५७-२२३५२५४

Suresh Dada Scheme for
Educational & Entrepreneurial Development
सुरेशदादा शैक्षणिक व उद्योजक विकास योजना

HEAD OFFICE:

7, Shivaji Nagar, Jalgaon - 425 001, Maharashtra, India.

Tel: (0257) 2235254 | Fax: (0257) 2234258 | Website: www.sdseed.in